

CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD

20 Mawrth, 2026

TEITL: Cronfa Twf Lleol yng Nghymru – cynllunio ar gyfer blwyddyn drosiannol (2026/27)
Gogledd Cymru

AWDUR: Dylan Griffiths, Rheolwr, Cronfa Ffyniant Gyffredin Gogledd Cymru (Rheolwr,
Gwasanaeth Datblygu Economaidd) Cyngor Gwynedd

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Cyngor Gwynedd yw'r awdurdod lleol arweiniol ar gyfer y Gronfa Ffyniant Gyffredin (SPF) yn y Gogledd. Darperir cyllid SPF yn uniongyrchol gan Lywodraeth y DU i'r rhanbarth drwy Gyngor Gwynedd.
- 1.2. 2025/26 yw blwyddyn olaf y SPF. Bydd rhaglen newydd, sef y Gronfa Twf Lleol (LGF), yn weithredol o 1 Ebrill 2026 ymlaen, ac mae Llywodraeth y DU wedi ymrwymo i gyllido'r LGF am gyfnod o dair blynedd.
- 1.3. Bydd Llywodraeth y DU yn rhoi cyllid LGF i Lywodraeth Cymru, sydd, yn ei dro, yn bwriadu trosglwyddo'r cyllid i'r rhanbarthau yng Nghymru.
- 1.4. Mae Llywodraeth Cymru am i'r awdurdod lleol arweiniol ar gyfer SPF weithredu fel yr awdurdod lleol arweiniol ar gyfer LGF yn ystod blwyddyn gyntaf y rhaglen yn 2026/27. Bydd y flwyddyn gyntaf hon yn gyfnod pontio i ddull a threfniadau newydd o 2027/28 ymlaen.
- 1.5. Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig y dylai cyfrifoldeb dros LGF drosglwyddo i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig (CBC) ar gyfer ail a thrydedd flwyddyn y rhaglen (2027/28 a 2028/29).
- 1.6. Bydd y CBC yn derbyn £200,000 gan Lywodraeth Cymru yn 2026/27 i gynllunio a pharatoi ar gyfer ymgymryd â'r LGF o 2027/28 ymlaen.
- 1.7. O ystyried rôl y CBC fel y'i hamlinellir gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â'r LGF, mae'r adroddiad hwn yn diweddarau Aelodau ar y gwaith cynllunio ar gyfer cyflwyno'r gronfa yn ystod ei blwyddyn bontio yn 2026/27, ac yn argymhell dirprwyo'r gwaith o fonitro parhaus y trefniadau pontio i Is-bwyllgor Lles Economaidd y CBC.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Awdurdodi Is-bwyllgor Lles Economaidd y Cyd-bwyllgor Corfforaethol i fonitro cyflwyno blwyddyn bontio'r Gronfa Twf Lleol (2026/27) ac i arwain y gwaith o baratoi ar gyfer trosglwyddo'r Gronfa i'r Cyd-bwyllgor Corfforaethol o 2027/28 ymlaen.
- 2.2. Cymeradwyo'r bwriad i gynnal y dull gweithredu a'r trefniadau llywodraethu presennol ar gyfer y Gronfa Ffyniant Gyffredin yng Ngogledd Cymru — gan gynnwys rôl Cyngor Gwynedd fel

awdurdod lleol arweiniol — ar gyfer blwyddyn bontio'r Gronfa Twf Lleol yn 2026/27, a chyflwyno cynllun i'r perwyl hwn i Lywodraeth Cymru.

- 2.3. Awdurdodi'r defnydd o'r cyllid a ddarperir i'r Cyd-bwyllgor Corfforaethol i baratoi ar gyfer cyflwyno'r Gronfa Twf Lleol y tu hwnt i 2026/27, gan weithio ar y cyd gydag awdurdodau lleol a phartneriaid i gynhyrchu cynigion y rhanbarth.

3. Y RHESWM DROS Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig y dylai cyfrifoldeb dros y LGF gael ei drosglwyddo i'r Cyd-bwyllgor Corfforaethol (CBC) ar gyfer ail a thrydedd flwyddyn y rhaglen (2027/28 a 2028/29).
- 3.2. Mae defnyddio Is-bwyllgor Lles Economaidd y CBC i arwain y gwaith o baratoi ar gyfer trosglwyddo'r Gronfa i'r CBC o 2027/28 ymlaen yn unol â chyfrifoldebau'r Is-bwyllgor wrth arfer swyddogaeth lles economaidd y CBC.
- 3.3. Er y bydd y strwythurau SPF presennol yn cael eu defnyddio i weinyddu'r LGF yn 2026/27 — gyda'r dull yn unol â'r egwyddorion sefydledig, gan gynnwys pwyslais ar wneud penderfyniadau'n lleol — dylai'r CBC fod yn gysurus â'r cynnig, o gofio mai cyfnod pontio i drefniadau cyllido newydd drwy'r CBC o 2027/28 ymlaen yw'r flwyddyn gyntaf.
- 3.4. Dylid defnyddio'r £200,000 y bydd Llywodraeth Cymru yn ei ddarparu i'r CBC i baratoi ar gyfer ymgymryd â'r LGF o 2027/28 ymlaen ochr yn ochr â'r gwaith o gyflawni yn 2026/27. Bydd hyn yn cynnwys gweithio ar y cyd ag awdurdodau lleol a phartneriaid i gynhyrchu cynigion y rhanbarth a sicrhau pontio llyfn i'r trefniadau newydd.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 4.1. Mae SPF wedi darparu £168.88 miliwn i gefnogi datblygiad economaidd a chymunedol yng Ngogledd Cymru ers 2022. Eleni (2025/26), dyrannir £42.42 miliwn i'r Gogledd drwy SPF.
- 4.2. 2025/26 yw blwyddyn olaf y SPF, er bod Llywodraeth y DU wedi caniatáu rhywfaint o hyblygrwydd i brosiectau a ariennir i gwblhau eu gweithgarwch yn ystod hanner cyntaf 2026/27.
- 4.3. Y LGF fydd prif olynydd y SPF (Balchder Bro - *Pride in Place* yw'r elfen arall).
- 4.4. Dyrannir cyfanswm o £547 miliwn i Gymru drwy'r Gronfa dros dair blynedd rhwng 2026/27 a 2028/29. Bydd y cyllid yn cael ei roi i Lywodraeth Cymru yn y lle cyntaf.
- 4.5. Ymgynghorodd Llywodraeth Cymru ar y dull arfaethedig ar gyfer y Gronfa Twf Lleol yn ystod Tachwedd a Rhagfyr 2025. (I gyd-fynd â chyhoeddi'r ymatebion i'r ymgynghoriad, fe wnaeth Ysgrifennydd y Cabinet dros Economi, Ynni a Chynllunio ddatganiad llafar i'r Senedd ar 24 Chwefror 2026.)
- 4.6. Bydd y LGF yn weithredol o 1 Ebrill 2026.
- 4.7. Pwrpas y LGF yw cefnogi cenhadaeth dwf Llywodraeth y DU; nod arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gronfa yw *cefnogi twf cynhyrchiant a mynd i'r afael â materion sy'n arwain at anghydraddoldebau economaidd*.
- 4.8. Bydd y Gronfa'n cyflawni o dan tair thema a ddiffinnir gan Lywodraeth y DU:

- Cefnogaeth i fusnesau
 - Cefnogaeth sgiliau a chyflogaeth ar gyfer twf
 - Galluogi seilwaith twf lleol
- 4.9. Mae cynigion Llywodraeth Cymru yn pwysleisio cydweithio a chydlynu ar lefel ranbarthol, er bod pwysigrwydd darparu'n lleol yn cael ei gydnabod. Maent hefyd yn caniatáu ar gyfer gweithgareddau neu ymyriadau cenedlaethol lle bo'n briodol.
- 4.10. Mae Llywodraeth Cymru yn ystyried blwyddyn gyntaf y Gronfa (2026/27) yn gyfnod pontio ac yn dymuno defnyddio'r strwythurau presennol ar gyfer cyflawni'r SPF (awdurdod lleol arweiniol yn gweithio gyda'r siroedd eraill yn y rhanbarth) i gyflawni'r LGF.
- 4.11. O 2027/28 ymlaen, maent yn bwriadu dyrannu'r rhan fwyaf o'r cyllid i'r CBauC yng Nghymru i gynllunio a rheoli portffolio o brosiectau lleol a rhanbarthol. Bydd hyn yn rhan o gynllun cyflawni rhanbarthol tair blynedd i wireddu gweledigaeth deng mlynedd. Mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu darparu £200,000 i bob CBC yn 2026/27 i gynllunio a pharatoi.
- 4.12. Dyraniad dangosol y Gronfa Twf Lleol ar gyfer rhanbarth Gogledd Cymru yn 2026/27 yw £35.69 miliwn. Bydd 70% o'r cyllid ar ffurf cyfalaf.
- 4.13. O'i gymharu â'r SPF a ddarparwyd i Ogledd Cymru ar gyfer 2025/26, bydd y LGF ar gyfer 2026/27 yn golygu:
- gostyngiad o 15.9% (£6.72 miliwn) yn y cyllid;
 - gostyngiad o £19.97 miliwn (65.1%) yn y cyllid refeniw sydd ar gael; a
 - chynnydd o 112.6% (£13.24 miliwn) yn y gwariant cyfalaf.
- 4.14. Fel sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru, mae cynllun pontio sy'n nodi'r dull arfaethedig ar gyfer blwyddyn gyntaf y LGF wedi'i ddatblygu gan awdurdodau lleol y rhanbarth mewn partneriaeth ag Uchelgais Gogledd Cymru a thîm rhanbarthol Llywodraeth Cymru yn y Gogledd.
- 4.15. Datblygwyd y Cynllun i adlewyrchu'r awydd a fynegwyd i gynnal, cyn belled â phosibl, y dulliau a'r ffordd o weithio sydd wedi'u sefydlu ar gyfer y SPF, gyda phwyslais ar wneud penderfyniadau'n lleol ac ar berchnogaeth leol, gan adlewyrchu'r egwyddorion canlynol:
- dylai penderfyniadau ar ddefnyddio'r cyllid fod yn fater i siroedd lleol; a
 - dylai siroedd lleol allu dewis a ydynt am gymryd rhan mewn cynlluniau sy'n gweithredu ar draws sawl sir.
- 4.16. Nid yw Llywodraeth Cymru yn darparu dyraniadau LGF ar lefel sirol, ond o dan yr egwyddorion uchod cynigir model dosbarthu sy'n seiliedig ar y SPF (yn adlewyrchu dull Llywodraeth Cymru o ddyrannu cyllid 2026/27 rhwng y rhanbarthau):

Conwy	19.4%	Gwynedd	19.3%
Sir Ddinbych	20.3%	Ynys Môn	12.7%
Sir y Fflint	10.4%	Wrecsam	17.9%

- 4.17. Bydd angen sefydlu cytundeb cyfreithiol newydd rhwng Cyngor Gwynedd ac awdurdodau lleol y rhanbarth. Bydd y cytundeb yn seiliedig ar y ddogfen bresennol, wedi'i haddasu i adlewyrchu gofynion Llywodraeth Cymru. Yn yr un modd, bydd angen cynnal strwythurau llywodraethu priodol a thimau/cyllidebau addas ar y lefel ranbarthol, ac o fewn pob sir i reoli a monitro'r rhaglen (mae cyfran o ddyraniad y LGF ar gael i'r diben hwn).
- 4.18. Fel sy'n digwydd ar hyn o bryd, bydd Bwrdd Cydweithio o uwch swyddogion y chwe sir ynghyd â chynrychiolaeth gan Ambition North Wales a Llywodraeth Cymru yn goruchwyllo cyflwyno'r LGF yn y rhanbarth. Bydd y Bwrdd yn parhau i gael cefnogaeth gan Grŵp Cydlynw o reolwyr ym mhob sir sy'n gyfrifol am weithrediad y Gronfa o ddydd i ddydd.
- 4.19. Bydd ardaloedd lleol yn parhau i fonitro cynnydd cyflawni yn eu hardaloedd eu hunain, gyda'r gwaith hwn yn cael ei ategu gan adroddiadau rhanbarthol drwy'r Grŵp Swyddogion Gweithredol a'r Is-bwyllgor Lles Economaidd.

5. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 5.1 Mae'r gostyngiad yn swm a chyfansoddiad y cyllid a ddarperir gan y LGF yn creu goblygiadau amlwg ar faint a natur yr ymyriadau y gellir eu cefnogi (yn yr un modd â'r newid yn amcanion a blaenoriaethau'r Gronfa o gymharu â'r SPF).
- 5.2. Bydd effaith y newidiadau hyn yn cael eu teimlo fwyaf yn 2026/27; ac er na fydd y CBC yn gyfrifol am y cyllid yn y cyfnod hwn, bydd gostyngiad yn y gweithgarwch yn cyfrannu at les economaidd y rhanbarth.
- 5.3. Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig y dylai'r CBC ddod yn gyfrifol am y cyllid o 2027/28 ymlaen, a bydd angen archwilio goblygiadau hyn yn ystod y flwyddyn pontio.
- 5.4. Nid yw maint cyllid y LGF ar gyfer Gogledd Cymru yn ail a thrydedd flwyddyn y rhaglen yn hysbys eto, ond os bydd y dull o ddyrannu rhwng rhanbarthau Cymru yn aros yn debyg i'r dyraniad ar gyfer 2026/27, gallai'r cyllid fod yn yr ystod o £70 i £80 miliwn.

6. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

- 6.1. Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol i'r CBC yn cael eu rhagweld ar gyfer 2026/27. Bydd angen archwilio'r goblygiadau o 2027/28 ymlaen yn ystod y flwyddyn pontio.

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

"Mae'r adroddiad yn disgrifio'r trefniadau trosiannol arfaethedig ar gyfer y Gronfa Twf Lleol yn ystod 2026/27, lle bydd strwythurau cyflawni presennol y Gronfa Ffyniant Gyffredin yn parhau i weithredu gyda Chyngor Gwynedd yn gweithredu fel awdurdod arweiniol.

Mae cyfranogiad arfaethedig yr Is-bwyllgor Lles Economaidd i fonitro'r trawsnewidiad yn gyson â swyddogaeth lles economaidd y CBC a'r fframwaith llywodraethu presennol. Gan mai'r bwriad yw trosglwyddo'r cyfrifoldeb i'r Gronfa i'r CBC o 2027/28, bydd yn

bwysig yn ystod y flwyddyn pontio sicrhau bod trefniadau llywodraethu, gwneud penderfyniadau ac atebolrwydd priodol wedi'u sefydlu'n glir. Yn amodol ar hyn, nid oes unrhyw faterion cyfreithiol penodol yn codi o'r argymhellion yn yr adroddiad."

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

"Mae'r penderfyniadau a geisiwyd yn adlewyrchu disgwyliadau Llywodraeth Cymru wrth gyflawni'r Gronfa Twf Leol. Bydd y gostyngiad mewn cyllid o'i gymharu â'r Gronfa Ffyniant Cyffredin, a'r newid sylweddol yn y gymhareb rhwng refeniw a chyllid cyfalaf, yn cael ei deimlo ar draws gogledd Cymru."